

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 czerwca 2014 r.,
sprawy **M. M. (poprzednio P.)**
skazanej z art. 286 § 1 k.k. i inne
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 27 stycznia 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 września 2013 r.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazaną M. M. (poprzednio P.).**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 12 września 2013 r. w sprawie ...
10/10 uznał m.in. M. M. (poprzednie nazwisko P.) za winną popełnienia:

1. czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 i w zw. z art. 12 k.k. i za to skazał ją, a na podstawie art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. wymierzył jej karę 3 lat pozbawienia

wolności; na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył jej karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 zł;

2. czynu z art. 286 § 1 k.k. i za to skazał ją, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył jej karę 20 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 zł.

Na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k. wymierzone w punktach 1 i 2:

- kary pozbawienia wolności połączył orzekając jedną karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;
- grzywny połączył orzekając karę łączną 110 stawek dziennych grzywny, ustalając na podstawie art. 86 § 2 k.k. wysokość jednej stawki na kwotę 50 złotych.

Na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci oryginałów pism, znajdujących się na kartach 101, 183 i 207 akt sprawy i zarządził pozostawienie ich w aktach sprawy; zasądził od M. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3 696,82 zł tytułem przypadających na nią kosztów sądowych, w tym 950 zł tytułem opłaty.

Apelację na korzyść oskarżonej wniósł jej obrońca, który powyższy wyrok zaskarżył w całości i na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. zarzucił:

1. mogącą mieć wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k.), a w szczególności:

a/ art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na wadliwym nieuwzględnieniu na korzyść oskarżonej wątpliwości, co do sprawstwa oskarżonej w zakresie zarzucanych jej wszystkich czynów,

b/ art. 7 k.p.k., w zestawieniu z art. 410 k.p.k., polegającą na wadliwym zastosowaniu swobodnej oceny dowodów, w szczególności pominięciu dowodów z zeznań: małoletniej P. P.- M., świadka W. I., świadka H. U., świadka D. P. oraz wyjaśnień oskarżonej i oskarżonego, polegającym na nie wzięciu pod uwagę przy ocenie wspomnianych dowodów tych ich elementów, które wskazywały na brak sprawstwa oskarżonej w zarzucanych jej czynach i oparcie się głównie na jedynie tych dowodach, które potwierdzały wersję zdarzenia ustaloną i przyjętą jako prawdziwą przez Sąd Okręgowy, głównie opinii biegłych,

2. mogące mieć wpływ na treść wyroku błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.), a w szczególności:

a/ błędne ustalenie, że oskarżona M. M. prowadziła aukcję internetową na Allegro i korespondowała z G. S. w sprawie zakupu krzeselka Mamut firmy IKEA, albowiem nie wynika to z dowodów znajdujących się w aktach sprawy, w tym nie wynika to, przede wszystkim, z zeznań córki stron małoletniej P. P.- M., która, jako codzienna obserwatorka życia rodzinnego, wskazywała na oskarżonego J. P., jako osobę zajmującą się handlem poprzez Internet,

b/ błędne ustalenie, że oskarżona M. M. podpisała, jako E. M., wszystkie pisma określone w opisach zarzucanych czynów i kierowane do T./.../ Polska sp. z o.o., C./.../ Polska Sp. z o.o. i A./.../ Market S.A., albowiem, nie wykluczając możliwości napisania tego imienia i nazwiska przez oskarżoną, uznać należało, że nie była to wystarczająca podstawa do uznania oskarżonej za winną popełnienia czynów z punktu 1 aktu oskarżenia (tj. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11§ 2 i w zw. z art. 12 k.k.), gdyż w zestawieniu z innymi dowodami (przede wszystkim: zeznania córki stron, zeznania świadka W. I., zeznania świadka H. U., wyjaśnienia oskarżonych) Sąd Okręgowy powinien dojść do wniosku, że ewentualnie napisane przez oskarżoną imię i nazwisko E. M., zostało wykorzystane przez oskarżonego J. P., który zresztą w postępowaniu przygotowawczym przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów,

3. ewentualnie, gdyby ustalenia, co do sprawstwa zarzucanych czynów oskarżonej ostały się, rażącą niewspółmierność kary za oba czyny, w szczególności zaś nie wzięcie pod uwagę dotychczasowej niekaralności oskarżonej, braku szkody po stronie pokrzywdzonych T./.../ Polska Sp. z o.o., C./.../ Polska Sp. z o.o. i A./.../ Market S.A., nienagannego życia zawodowego i osobistego oskarżonej, faktu posiadania trójki małoletnich dzieci, które są osobiście wychowywane przez oskarżoną i odnoszą sukcesy edukacyjne.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonej M. M. poprzez jej uniewinnienie od popełnienia zarzuconych jej czynów, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie go do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W przypadku zaś uznania, że

oskarżona jest winna czynów z punktu 1 i 2 aktu oskarżenia (bądź jednego z nich), wniósł „o miarkowanie wymiaru kary”, w tym poprzez zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kar określonych w punktach dotyczących oskarżonej w zaskarżonym wyroku.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 27 stycznia 2014 r., sygn. ... 391/13, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

- uchylił orzeczenie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny,
- karę pozbawienia wolności wymierzoną za czyn z pkt 1 obniżył do 2 lat;
- uznał, że czyn z pkt 2 stanowi wypadek mniejszej wagi i przyjmując art. 286 § 3 k.k. za podstawę skazania i wymiaru kary orzekł 20 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę po 50 zł,
- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. wymierzył oskarżonej karę łączną 110 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

Sąd zasądził nadto od oskarżonej M. M. koszty sądowe za obie instancje, w tym 1 400 zł tytułem opłaty.

We wniesionej na korzyść skazanej kasacji obrońca podniósł zarzut rażącego naruszenia:

- przepisów prawa procesowego mającego istotny wpływ na treść wyroku Sądu Apelacyjnego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w związku z art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k., i art. 410 k.p.k., polegającego na zaniechaniu przez Sąd odwoławczy wszechstronnej kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku i nienależytym rozważeniu stawianego w apelacji zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. poprzez bezkrytyczne przyjęcie ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego w sytuacji przedstawionych w apelacji argumentów potwierdzających nieprawidłowe podejście Sądu I instancji do ustalania stanu faktycznego (bez uwzględnienia zasady obiektywizmu), co dotyczyło zeznań świadków małoletniej P. P.- M., W. I., H. U., D. P., ale też wyjaśnień oskarżonej i dokumentów urzędowych znajdujących się w aktach sprawy, w następstwie czego nie doszło do uniewinnienia oskarżonej od zarzucanych jej czynów, tylko do zmiany wyroku skazującego Sąd Okręgowy w W. Wydział Karny z dnia 12 września 2013 r. (sygn. akt ... 10/10) poprzez zmniejszenie kary pozbawienia wolności,

- przepisów prawa materialnego mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 286 § 1 k.k. polegającego na błędnym i bezkrytycznym wobec wyroku Sądu Okręgowego w W. przypisaniu przez Sąd Apelacyjny oskarżonej zamiaru dokonania oszustw na szkodę pokrzywdzonych oraz na bezzasadnym zastosowaniu art. 294 § 1 k.k. do opisu czynów zarzucanych oskarżonej, w sytuacji, gdy nie ustalono zamiaru oskarżonej co do popełnienia zarzuconych czynów, a ponadto z dowodów dokumentacyjnych, które miałyby obciążać oskarżoną nie wynika, iż zarzucany zamiar oszustwa miał dotyczyć mienia znacznej wartości, a ponadto, w przypadku ewentualnego ustalenia winy oskarżonej, skarżący zarzucił temu wyrokowi rażącą niewspółmierność kary do stopnia zawinienia i zakresu szkody.

W następstwie tych zarzutów obrońca wniósł o:

1. uchylenie prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 stycznia 2014 r. (sygn. akt: ... 391/13) - w części, tj.:
 - co do obniżenia kary pozbawienia wolności za czyn z punktu 1 aktu oskarżenia do dwóch lat - w całości,
 - co do uznania czynu z punktu 2 aktu oskarżenia za wypadek mniejszej wagi, przyjęcia art. 286 § 3 k.k. za podstawę skazania i wymiaru kary i orzeczenia 20 stawek dziennych grzywny po 50 zł - w całości,
 - co do wymierzenia kary łącznej 110 stawek dziennych grzywny w kwocie po 50 złotych - w całości,
 - co do utrzymania zaskarżonego wyroku w mocy w pozostałym zakresie - w całości,
 - w zakresie zasądzenia od M. M. kosztów sądowych za obie instancje, w tym 1400 zł tytułem opłaty,
2. uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 września 2013 r. (sygn. akt: ... 10/10) - w części dotyczącej oskarżonej;
3. uniewinnienie oskarżonej od wszystkich stawianych jej zarzutów opisanych w akcie oskarżenia, ze względu na oczywiste niesłuszne jej skazanie, albo alternatywnie o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W., w zakresie obejmującym zarzuty wobec oskarżonej, do ponownego rozpoznania w

postępowaniu merytorycznym, lub Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu odwoławczym.

W piśmie zatytułowanym „uzupełnienie kasacji obrońcy” jej autor, na podstawie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. i art. 410 k.p.k., dodatkowo podniósł zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a polegającego na:

- bezkrytycznym przyjęciu przez Sąd Apelacyjny faktu zaniechania przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w W. pełnego dowodu z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego w związku z prywatną opinią biegłego D. J., co do której Sąd Apelacyjny odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż „biegły nie dysponował oryginałami dowodowych dokumentów oraz materiałem bezwplywowym i nie był w stanie wydać opinii i kategorycznym charakterze”, która to ocena Sądu Apelacyjnego powinna prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku w celu przeprowadzenia dodatkowego dowodu z zakresu pisma ręcznego przez biegłego D. J. w oparciu o udostępnione mu oryginały dowodowych dokumentów oraz materiału bezwplywowego,
- błędnym niedostrzeżeniem przez Sąd Apelacyjny, w analizie materiału dowodowego przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy, naruszenia zasady bezstronności i obiektywizmu, które to naruszenia polegało na zawarciu w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego stwierdzeń dotyczących zachowań oskarżonej, które nie miały oparcia w zeznaniach świadka D. P., mającego wypowiedzieć się o tym, iż oskarżona uciekała się do oszukiwania poprzez przedstawianie fałszywych referencji od poprzednich pracodawców i niedostrzeżenie, w przypadku oceny przez Sąd Okręgowy zeznań świadka D. P., potwierdzenia nieobiektywnego stosunku Sądu Okręgowego do zeznań innych świadków, którzy składali zeznania korzystne dla oskarżonej, w tym małoletniej P. P.- M., policjanta W. I., i nie związanego rodzinie świadka H. U., a które to zeznania nie zostały, pomimo wysokiego stopnia wiarygodności tych świadków, wzięte pod uwagę przy analizie kwestii winy oskarżonej.

W związku z dodatkowymi zarzutami podtrzymał zakres zaskarżenia, wszystkie dotychczasowe zarzuty, jak i wnioski zawarte w przesłanej kasacji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie, jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis art. 523 k.p.k. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Na wstępie należy stwierdzić, że postępowanie sądowe w rozważanej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować jako rażące naruszenie prawa, mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanej i treści zarzutu pierwszego kasacji, Sąd Apelacyjny stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał zarzut obrazy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. podniesiony w apelacji za niezasadny. Sądy rozpoznające niniejszą sprawę wzięły pod uwagę, zgodnie z treścią art. 410 k.p.k., całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, również zeznania świadków: małoletniej P. P.- M., W. I., H. U. i D. P. oraz wyjaśnienia skazanej, zaś z faktu, iż określonym dowodom Sądy nadały walor wiarygodności, innym zaś nie, nie sposób czynić zarzutu obrazy prawa. Sąd Apelacyjny swoje rozważania dotyczące oceny zeznań wymienionych świadków, jak i wyjaśnień skazanej, poczynionych przez Sąd I instancji, przedstawił na k. 12 i następnych swojego uzasadnienia, podkreślając jednocześnie, iż nie tylko one były podstawą do czynienia w sprawie ustaleń stanu faktycznego. Nadto wydane orzeczenia poprzedzone zostały wszechstronną, wnikliwą i obiektywną oceną, w najmniejszym stopniu nie naruszającą zasady sformułowanej w art. 7 k.p.k.

Na k. 15 uzasadnienia Sąd Apelacyjny odniósł się do oceny zeznań świadka D. P. dokonanej przez Sąd Okręgowy i podkreślił, że z rozmowy świadka z

właścicielką salonu kosmetycznego, w którym pracowała skazana, a w którym świadek spotkał się ze skazaną celem ewentualnego umówienia się na wynajem mieszkania, wynikało, iż skazana M. M. pracowała tam tylko kilka dni, „że nie знаła się na zwodzie kosmetyczki i że została zwolniona po paru dniach” (k. 338-339 tom II w zw. z k. 754-754v tom IV).

Odnosząc się do zarzutu rażącego naruszenia prawa materialnego podnieść należy, że autor kasacji tylko pozornie wskazuje na obrazę prawa materialnego, podczas gdy w rzeczywistości zarzut ten sprowadza się do kwestionowania poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Należy przypomnieć, że zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie od dawna prezentowany jest pogląd, iż obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu, w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można zatem mówić o naruszeniu przepisów prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę. Stawiany w kasacji przez jej autora zarzut obrazy prawa materialnego sprowadza się w swojej istocie do wykazania, że skazana M. M. nie popełniła zarzucanego jej czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i *de facto* jest kwestionowaniem w tym zakresie poczynionych ustaleń faktycznych. Zarówno opis czynu przypisanego skazanej, jak i ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniach wyroków obu sądów, odpowiadają wszystkim znamionom przypisanego skazanej typu przestępstwa. W grę nie wchodzi także wadliwa wykładnia zastosowanego przepisu, zatem zarzut obrazy prawa materialnego jest całkowicie chybiony.

Odnosząc się zaś do zarzutu dotyczącego zaniechania przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy pełnego dowodu z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego w związku z prywatną opinią biegłego D. J. wskazać należy, iż w sprawie zasięgnięto opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego B. P. (opinia k. 442-452, tom III) oraz biegłego M. F., który został powołany przez Sąd Okręgowy (k. 1084-1093, 1195v-1196 tom VI). Po złożeniu zaś do akt sprawy przez obrońcę skazanej prywatnej opinii wraz z wnioskiem o powołanie innego biegłego z zakresu badania pisma ręcznego i podpisów, Sąd Okręgowy postanowił na podstawie art. 201 k.p.k. oddalić ten wniosek i obszernie uzasadnił swoje stanowisko w tym przedmiocie i w

tym zakresie należy odesłać zainteresowane strony do przedmiotowej decyzji (k. 1053 tom VI).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, orzekł jak na wstępie.